

El Parretina

Setmanari humoristich, popular y catalá de bona mena,

DESLLIGAT DE TOT PARTIT POLITICH.

SORTIRA CADA DIVENDRES

Se trobará en tots los kioscos de la Rambla y demés llocs de venda de periódichs.

Encárrechs y correspondencia: plassa de la Catedral, núm. 2 bis, baxos.

Número solt, 5 céntims.—Suscripció per un any, 3 pessetas.

SUMARI: Text: De tot arreu.—Moscas d' ase.—A la santíssima Verge de Montserrat, (poesia) per B. Ramentol.—La Tardor, per Antoni Picarol.—La campana de la desgracia, (poesia) per Un Aucell del Priorat.—Jorn de Maig, (poesia) per Joseph Novi.—Lo mal diari, per Ilme Laucsap.—A la meva C..., (poesia) per S. Ximó.—Llibres.—Lo carboner, (poesia) por Pela Trunfas.—Cartes de fora, per Tonet V. de J. F; J. J. B. y Un Montsolínés.—Epígrames, per Pn soldat de Cavalleria de Marina.A la vora del foch.—Trenca-closcas.—Correspondencia.

UNA COSSA DE MINISTRE

Tot se 'n anirá á can Pistraus, arts, industria, comerç, agricultura, tot menos la fàbrica d' empleats madrilenyos per poguerne enviar encara á Cuba.

Un forner, quin nom omitim, no ha sapigut contestar d' altre modo nostre solt del penúltim número, referent al preu del pà, que donantse de baixa en la suscripció.

Ja sabiam que la veritat desagrada sempre y per això tants enemichs compta nostre setmanari. Avuy més que en tot altre temps

Dihent les veritats se perdren les amistats.

Pró com LA BARRETINA no es un periódich mercenari ni viu de la soldada de ningú, al revés dels diaris de *gran* y de *petita circulació* que dies atrás posaven á n' En Blanco com un drap brut y are xifran en ell no sabem quines esperances y altres coses pel estil, lo desafecte de certes personnes no 'ns inclinará may á variar de conducta; ans al contrari, nos encoratja á continuar la nostra tasca contra tot lo que creyem dolent pel interés públich, sempre y quan no se 'ns demostri que anem equivocats, en qual cas no 's fará esperar la rectificació.

La qüestió del pà es un assumptu capital per les classes menesteroses y es molt digne de que l' Ajuntament hi dediqui atenció preferent.

Si are el trevallador te de pagar el pà á 60 y á 53 céntims, ¿de qué 's mantindrà quan la autonomía aranzelaria que En Moret vol concedir á Cuba hagi apagat les calderes de les nostres fàbriques, y plegui els braços de mils y mils de pobres fills de la industria, que no tant sols no tenen cap culpa de que 's llensi á Cuba, com á codiciada presa, á la voracitat dels Estats-porquins, sino que molt al contrari, han sacrificat lo seu benestar y lo que val infinitament més, la vida dels seus fills pera evitarlo?

La resposta del gremi dels forniers, negant competència á la Cambra de Comerc, es ridícila y no veyem quin inconvenient hi hauria en que hagues accedit á la proposició que aquella feu á l' Arcalde, de tenir una entrevista.

El difunt Prelat de Mallorca, entre altres dexes de que no 's fa menció, ha llegat 5.000 pecetes als pobres dels pobles, igual cantitat als de la capital y altres mil duros pera amortisar papeletes del Monte de pietat; 350 pecetes á cada convent de monjes de la diòcessis y á cada congregació religiosa, y á les de la Caritat y Ensenyança.

El Cardenal Sancha al tenir noticia dels desastres de Valencia, sortí de Madrid y está visitant els pobles més damnificats, repartint socors y oferint fins los seus pectorals al Ajuntament pera véndrelos en profit dels desgraciats, si les circumstancies ho exigexen.

La primera societat de segurs sobre la vida, fou creada en 1706 per Tomàs Allent, Bisbe de Oxford.

El dia de Totsants quatre missioners catòlichs anaren á la ciutat de Yen-Echeou-Fou, la província de Chan-Young, y no lluny del pais nadiu de Confuci á Xina. A la seva arribada els mandarins y els als funcionaris amohinaren el poble contra 'ls quatre religiosos y á cops els tiraren á terra. Dos d' ells moriren immediatament com á martirs. En quant als seus companys l' un desaparegué y l' altre trová asilo prop d' uns habitants del pais.

Vet aquí un perill que no corran may els apòstols del progrés de la Campana de desgracia, *Publicitat* y altres paperots que están vociferant sempre contra el Clero.

La Societat Melancolífuga Barcelonesa ha concedit 80 ptas. de premi, al guanyador del concurs erudit per lo humorístich cartell del 10 del present. Tant mateix no ha sigut cosa de bròma.

Renoy, quina agafada á D.ª *Publicitat Masona*; alaba á n' En Weyler d' un modo fastigós y resulta que avans ne deya totes les pestes: y tot acó li ha posat en solfa *La Renaixensa*. Ja ho diu per xó l' adagi:

Mes aviat s' atrapa un mentider qu' un coix.

**

Si l' nostre Ajuntament fos una corporació, no de politichs, los proposariam una cosa que probablement estalviaria un xich de feyna á n' als enterra-morts.

Donchs, se tracta d' un sistema nou de dipòsits de *quisca*, ab uns sifons especials que treuen l' ayqua tan clara que qualsevol senyoreta, per fina que siga, pot béuren.

Are com are casi be tothom, sobre tot á l' enxanxe, tira tota la comuna á les clavegueres y per xó gosém los vehins de tan agradables perfums, y l' que no ho fá es porque es un ximple d' aquells qu' encara creuen un deber cumplir les lleys, puix la ca... els costa casi á pes de plom.

Tornant á lo que deyem, aquell sistema de sifon es sumament sa, porque l' dipòsit resta hermèticament tapat y la estracció de la mer... sols deu ferse de molt de temps, y com es macissa no costa diners á n' el propietari y serveix en gran manera pels camps. Veyam donchs, com nostra corporació municipal dona facilitats als propietaris per implantarlo, fentlos franch de permisos per les obres que 's fassan en aquest sentit y posant d' altra banda en cumpliment la ley municipal que obliga á tindre la mercaderia dita, ben depositada.

**

Si l' Ajuntament, la Diputació y demés corporacions y totes les personnes decents no 's posan de la banda de nostres mestres, y recavan de Madrid la derogació de la inicua ley ó tiranía que obliga als mestres de primeres lletres á anar á fer oposicions á Madrid per les places de 2000 pecetes per amunt y treu á concurs les restants, d' aquí molts pochs anys s' haurá de tancar la Escola normal de Barcelona y en tot Catalunya no hi haurá un mestre català.

Açó no son exageracions. Mireu ja lo que passa de des que regeix aquesta ley, que fa molt poch temps. Tots los que han vingut per concurs son recomanats de Madrid, y 'ls que s' han endut les oposicions lo mateix, y axis serà sempre, com es en tot.

Madrid es la desgracia d' aquesta pobra Espanya, Madrid es un cau de ganduls y pillets que 'ls uns exercint de polítichs y 'ls altres amarrats als politichs, se repartexen la Espanya sembrant arreu flamenquisme y pilleria, privant les iniciatives particulars y eliminant y fent servir d' estaquirots á Diputacions y Ajuntaments.

Lo que 's fa ab los mestres es una infamia y qui no fa lo que deu per ampararlos es un fill bort de la terra que l' escupí á flor.

**

Un redactor del simpàtich pesseté lo *Ciero*, ha pescat una poma de casa la ciutat. Molt be, molt be; d' alguna cosa ha de servir lo dir mal dels catalans y desmoralisarlos de pas.

Lo nostre Ajuntament n' es decidit protector d' aquesta mena de gent, ó sino, aneu corrent á la Casa Gran y veureu, comensant pel mes gros, l' andaluz secretari y acabant per l' últim burot, veyam si trovareu gayre gent de la terra.

Y 'ls que hi quedan ja 'ls aniran jubilant encare que no tingan la edat.

**

Concedint á Cuba la autonomía aranzelaria perdém completament el mercat.

De modo y de manera que de naltres, allí, no hi haurá res més que un hospital pels soldats que hi tindré per conservar la Soberania.

Magnífich, D. Quijote de la Mancha!

A la santissima Verge de Montserrat.

Excelsa patrona de la pàtria mia
Verge adorada, pels bons cataláns
de bon cór jo us prego, Santa Verge pia
perquè retornen, les glories de avans.

Vos que sempre fóreu, la santa senyera
que per tot guava l' poble catalá,
portant vostre imatje en nostra bandera,
Comptats y Reyalmes, varem conquistá

Mes allavores, Regina amorosa
lo vostre sant nom, sempre era invocat,
tots veyan en Vos, la mare carinyosa
que vetlla pels fills, des l' alt Monserrat.

Y Vos complascuda d' estimació tanta
fóreu de aqueix poble, una gran nació
que per tot hont duya vostre imatje santa,
per tot triomfava lo barrat penó.

Poderosa armada allavores ieniam,
nobles arts y ciencies, sapientissims rsys;
que ab fé conquistavam tot lo que volíam,
tothom respectava nostres sabies lleys.

Y tot á vos Verge, á Vos se devia
que sempre siguéreu lo clar resplendor,
l' aubada gloriosa, que anuncia l' nou dia
y ab sa llum escampa maternal amor.

¿Perqué mare mia, vegé eclipsada
la llum de sa gloria, aquest poble brau?
¿Perqué deturareu sa ardença volada
dexant que un francés lo fes son esclau?

Mes jay! perdonau me, Reyna catalana,
quan Vos consentíreu, sabeu pel que fou,
potser vau provar si la fé cristiana
tindria per guia, tot sofrint dur jou.

Pro la patria mia, encar sab mantindre
costúms y tradicions, de son bell passat
molts de sos fills somnían, d' ella hermos pervindre
lo dia que renaixi la seu llibertat.

Y eix hermos pervindre, en vostres mans está
reyna soberana de la terra y cel
lo dia que vulgue el poble catalá
tornará á ser lliure, brau, noble y fidel.

Lo jorn que al cel brille l' astre de la gloria
que dongui á la patria, freschs y novells llors,
Vos presidireu, nostra gran historia
com reyna y senyora dels cataláns cors.

Y mentres tant Verge, carinyosa mare,
vetllau á eixa terra y á sos nobles fills,
com sb son pervindre ne somnia encare
lliuréula are y sempre dels majors perills.

Verge moreneta, d' eix Principat guia,
vetllau per ell sempre, des del Montserrat,
feu que arribi prompte lo benhaurat dia
que torni á tenirne, furs y llibertat

B. RAMENTOL

LA TARDOR

Sembla ahir, que les aus me despertavan ab
son mormoleix de festa, saltirenojant per les torretes,
plenes de flors, de ma finestra! ¡Sembla
ahir, que alats salteris rossejavan pel camp de
rostoll, cercant quelcom pera nudrir son petitets
cos, internantse dins l' espessa arbreda, no per-
dents may, com si la natura no tingués per ells
cap secret!

Los recorts d' aquells dies venen á ma memo-
ria. Dexéu que somihi.

Los primers raigs de sol, soptan á una munio
de pobles, envolcallats encara ab una atmósfera
fresca, endolcida ab la flaire del romaní, de la
violeta, del espíglol y altres flors silvestres.

Les aus que encisades ab eix perfum, s' obli-
davan de donar l' adeu als estels, al veurer los
primers rulls del sol, estiran una ala... l' altre...
allargan lo coll, alsan lo cap y comensan un be
de Deu de melodíes á son Criador.

Surten los pagesos á sos quefers, y poch après,
les camperoles deixan sentir per l' encontrada,
valls y montanyes, les melodioses notes, de ba-
lates interessans, de corrandes enciseres y can-
sons boniques.

¡Tot es trist!
Sembla que la festa dels morts, ha marcat son

sagell de tristesa en tot lo que ans era rialler, portant ensembs penuria als pobres y cadarns als richs.

Los aucellets de vistós plomatge y de ayrós cos han desaparegut, y ja sols per los rostos de les montanyes y per les ubagues s' hi veuen algun qu' altre poruch conill, y alguna que altre corredora llebra fugint del lladruch dels cans junt ab lo rodar de fulles seques.

De tant en tant, alguna oraneta creuha l' espay, brunzenta com una fletxa y jay! que es trist pressagi véurerlas arrant de terra.

**

Agost! Agost! Si jo pogués tornarte.

Quin goig, aquells daurats rahims, que axugan la set del cassador, cansat de matar aucells j'los hermosos y cantayres auells!

Are les vinyes fan llàstima, tot son piles de pampols sechs en los arrecers dels marges; les argelagues ja tenen apilades ses puntes, los pins que ans verdejavan prop les vinyes y coronavan los cims de les serres se marcejan.

Tot es trist!

Sols los garrofers sempre carregats de fruyt se veuen de tant en tant, y les oliveres de redona copa, qual fruyt se confon ab les fulles trauen la monotonía de les llargues rangleres de ceps, y semblan en la fantasia del visitant, vivents que vetllan un camp de morts.

Tot es trist!

**

Lo sol se pon, y al enllá, s' ovira la punta negra de un nuvol, al qui 'ls pagesos temen. Brunzentes les aus passan son pit de fi plomatge per sobre la rasposa terra.

Lo nuvol congriat á garbi, ja extent mes la negror, espanta 'l sol que li envia son últim raig y s' allunya.

Tot queda negre! Tot trist!

En son si lo nuvol guarda verinosos llampechs de mortal ferida, esgarrifosos trons que no deixaran dormir la maynada, y pedra que destrossara la cullita de garrofes y farà una solada de olives que sols se'n gaudirà la mateixa terra.

Qui diu que la tempesta caura aquí, qui diu que passará de llarch, mes la campana de la ermita tocada per una piadosa ànima, anima 'ls cors á pregars... y mes d' una mare y d' una esposa, encesos los ciris del monument, pregan ab fe viva al Deu de les misericordies...

La tempesta ha passat. Aquella campana que reuní 'l Sometent y derrotá 'l francés, també ha reunit are la veu de tots els fiels, y, l' ha feta arriuar fins al cel derrotant la temible tempesta.

Aprés tot torna á quedar igual.

La esperança de la Primavera anima, mes ans ha de venir l' Hivern, encara mes trist.

ANTONI PICARÓL.

LA CAMPANA DE LA DESGRACIA

FAULA

Hi havia una vegada una Campana que sols tocava un cop cada setmana, ab repich tan estrany, y sens compàs, que no se la podia escoltar pás; y encar lo mes estrany qu' ella tenia que feya caure 'l pel a qui lo oïa. Un dia, 'ls que 'n podriam di esquilats, de sentir la Campana bo y pelats al amo van anar de la Campana, queixantse d' estar tots sense la llana, y van trobá que 'l tuno s' enriquia ab perrucas de 'ls ruchs qu' allí tenia, y anava aquella gent desenganyada á ferhi pagá cara la jugada; quan un jove pelut ab cara fina diu, jo ho vull arreglá ab ma barretina. Pujá cada vuyt dies dalt la torre y apretá á la Campana cops de gorra; y un cop va estar calenta, ben ventada, la van sentir molt poch y ja escardada; y 'l poble molt content, ab molta gracia l' hi vā doná 'l bon nom de la desgracia. Eixa faula vol dirte, lector meu, que acostuma á fer fret per Sant Andreu.

UN AUCELL DEL PRIORAT.

JORN DE MAIG

Despunta l' alba,
brilla lo sol.
ja's deixondeja
lo rossinyol.
Per l' ayre passan
ricas olors,
que las escaman
bonicas flors.

Es de Maig, rica diada
que alegría dona al cor;
es de Maig, la matinada
la que inspira més amor.

De flor en flor ne vola
papallona ab arrogancia,
que á la floreta roba
la encisadora fragancia.

Cantan los aucellets
dintre la verda enramada,
y dels seus petits pollets,
sur la lloca rodejada.

En lo prat hi ha cantant
una hermosa pageseta
que gentil va pasturant
un anyell y una cabreta.

N' ha trovat á l' aymador.
Los auells dins l' enramada
replegan paraulas d' amor
de parella enamorada.

Liensan las flors, son perfum,
apunta l' alba adornada,
lo celatje es plé de llum
y resta la brisa embaumada.

Es de Maig, rica diada
que alegría dona al cor;
es de Maig, la matinada
la que inspira més amor.

JOSEPH NOVI.

LO MAL DIARI

Qüento.

—Un qüento 'm demanava...
Aquí el tens!... Més feste cárrech
que ab los qüentos se solen dir
les veritats.

Diu que un jorn lo diable estava sentat al redós de la marginada de una muntanya que se alsava alterosa formant com capsalera de una frondosa vall, en mitj de la qual s' hi veia blanquejar una grandiosa ciutat, ab ses cúpules, campanars y monuments alsats per les mans de la religió y del travall.

Aquella ciutat era la més morigerada, la més pacífica, la més travalladora, y, per dirho ab una sola paraula, la de més bones costums de tota la terra.

Feyá molt vent (que sempre que lo diable camina per sobre de la terra n' acostuma fer) y per xo hem dit que estava á redós d' un marge tot amohinat, tot cavilós, barrinantse lo cap y refilantse les banyes, y després d' haverse compactat detingudament tots los pels haguts y per haver en sa asquerosa qua, tot sol, entre si y mitg aburrit, se preguntava, fent castells enlayre, envejós com se sentia del benestar d' aquella florexent capital.

—Quina n' farás pera ficarhi la calumnia, esca qu' es de totes les passions, en mitj de aquesta gent?... Has procurat per medi de tots los teus ardits y tramoyes fértils teus, y per cap costat ni de cap de les maneres has pogut lograrho y axó constitueix per tú una vergonya...

Y tot fent ratlles á terra ab sa forca de cinches, li va acudir tot d' una, com una escopetada, una idea com totes les seves diabòlica y com á tal no cal dir si dolenta, y llenant una sardònica rialla, seguí parlant entre ell:

—Qui sab si hi fessis anar un dels teus é hi fundés un de aquests paperots, plens de mentides, columnies, dibuxos llíuers, idees carnals y totes les demés bruticies y males herbes?...

Y tornant á esclarir la rialla xorca s' alsà, com

un mal esperit qu' era, y gambant camps á través anà á donar ses ordres malèfiques pera posar fil á l' agulla cusidora de ses males obres y fundar lo mal Diari...

«Y qué va resultarne?... Avuy aquell poble, ans de tan bones costums, s' ha convertit ab un àscò de pasions de tota mena que si tenen nom no'l tenen pas bonich y viu pobre, barallat, esclau y embrutit.

Aixís donchs, amich meu, cal fer guerra a mort als dolents y mals diaris; quan altre no, per ésser fundats per lo diable, lo major enemich de nostres felicitats.

ILINE LAUCSAP.

A LA MEVA C...

L' estimo, l' adoro,
la vull aprop meu,
de tant que jo l' aymo
no se 'l cor que sent.
Que hermosa, que rica
y que guapa és,
com mes me la miro
m' agrada molt més.
Si surto de casa,
junts solem sortir,
si vaig al teatro
hi vé ella ab mí.
Ella á mí m' honora,
y pot ser cap més
jo ne trovaria
que á n' ella semblés.
Tohom ne te enveja,
á tots els sap greu
que jo, siga l' amo
d' aquell be de Deu.
N' hi há que fins ara
hasta n' han ofert
cantitats crescudes
per lo que ella es.
Pero de cap modo
may han alcansat,
poguer ser los amos
de ma propietat.

Lector ó lectora,
no t' vull fer rumiar:
es una Corbata
que m' vareig comprar,
y sempre, á tota hora
quant surto de casa
la solo portar.

S. XIMÓ

LLIBRES

Del actiu escriptor D. Francisco Antich é Izquierre, hem rebut aquesta vegada una novel·la ab lo títol de «Luz Fernández». No cal dir que está escrita en llengua forastera, prou ho denuncian les lletres finals de son nom.

Aixís y tot, está escrita ab bona intenció, basant-se en la facilitat y 's llegeix ab interès crecent. Si 'ls literats hi troben certes incorreccions d' estil y si no pertany á la escola y gustos d' última moda... son pecats que LA BARRETINA li perdone de bona gana.

LO CARBONER

Tan bon punt lo jorn apunta
totes les eyns ajunta
y á la pila falta gent,
que al impuls de destralades
van cayent arrenglerades
les soqueres y ramades
com empeses per lo vent.
Espitregat, cara negra,
ab lo treball sempre brega
ja que del treball es fill;
veurel al bosch fa feresa
tot complintne sa escomesa
y quan veu la pila encesa
sempre á l' arma, bon capdill.
Als companys, si los estimai

